

vokser der en Ungdom, som af sig selv skaber denne Arbejdskraft, man behøver ikke at lægge særlig Vægt paa dette. Det, det kommer an paa, er netop, at en stor Del af den Jord, der ligger mindre heldigt for Dyrkning, kan blive bebygget og komme til at høre til selvstændige Hjem. Men jeg er ikke af den Mening, at et selvstændigt Hjem ikke kan være forenet med Arbejde for andre. Tværtimod! Blandt de Masser af Huslodder, der ere skabte i de senere Aaringer, paastaar jeg, at de Hjem, hvor man som Regel har det bedst, hvor man har den bedste Dyrkning, og hvor der er den lykkeligste Tilstand, ere de mindre Lodder, hvor man ikke er overbebyrdet med en stor Gæld, og hvor Manden kan gaa ud og søge Arbejde andetsteds samtidig med, at Familien besørger den lille Ejendoms Drift. Det er min Erfaring, og jeg har rundt omkring paa min Egn i Løbet af de sidste 20 Aar set en Mængde Huslodder rejse sig.

I § 4 er der sagt, at en saadan Huslod ikke maa være under 2 Tdr. og ikke over 8 Tdr. Land, undtagen maaske i visse Tilfælde op til 12 Tdr. Land. Jeg synes, det er en urimelig Bestemmelse. I det Øjeblik, man har et Maksimum for Laaneværdien, har man ogsaa dermed tilkendegivet, hvor stor Ejendommen kan være. Jeg synes, det kan godt overlades til vedkommende selv, hvor stor han vil have den. Hvis han til en billig Pris kan købe en større Ejendom indenfor Laaneværdiens Grænse, hvorfor skal han saa ikke have Lov til at gøre det? Jeg er imidlertid ikke enig med de Herrer, som mene, at man skal lægge Vægt paa store Ejendomme, og at det skulde være Tegn paa Selvstændighed, at Ejendommen var saa stor, at Ejeren ikke kunde faa Tid til at gøre Arbejde for andre. Jeg vil foreløbig gøre opmærksom paa, at Loven forudsætter, at den Mand, der faar en Stats-ejendom, ejer egentlig talt ingen Ting. Han skal eje højst en Tiendedel af, hvad det hele koster. Han tiltræder vel i Regelen Ejendommen til 1. Maj, og jeg antager, der ikke er saaat Korn eller lignende paa Markerne eller dog ikke meget, naar han faar Ejendommen. Han skal leve hele Sommeren, baade han selv og hans Familie, og selv om Ejendommen er nok saa stor, kan jeg ikke indse, at han har noget at leve af om Sommeren, før han har faaet høstet sin Afgrøde. Han kan maaske faa noget Mælk af sine Køer, hvis han har haft Raad til at købe saadanne, men selv om han kan ernære sig ved den Ka-

pital, han har, i det første Aar, kan man ikke forudsætte, at den nøgne Jord, der er købt — andet kan man ikke faa, selv om man eksproprierer, thi man kan ikke ekspropriere Jord, hvorpaa der staar Sæd —, straks kan producere det Maksimum, som god Jord eller oparbejdet Jord kan. Der maa virkelig Tid til, inden han kan arbejde sig frem til Velstand for sig og sin Familie.

I Særdeleshed naar det er Lodder, som skulle drives af Manden selv med Familie uden fremmed Arbejdskraft, gaar der en Tid, inden han kan blive saa velstillet, at han kan undvære Arbejde for andre. Det vil derfor være et stort Held for den, som har faaet den nye Lod, at han kan finde Arbejde hos andre, indtil han lidt efter lidt kan arbejde Lodden frem, saa at han kan staa som selvstændig Jordbruger. Jeg kan ikke indse, at der er noget nedværdigende i, at et Par unge Folk arbejde for andre og samtidig arbejde paa deres egen Ejendom. Jeg bilder mig ind, at der er mange af de Herrer her, der foruden deres egen selvstændige Virksomhed arbejde for andre uden derfor at føle sig nedværdigede. Jeg kan ikke indse, hvorfor det skulde være til Skade for en Mand, der har faaet en Statshuslod, om han tog Arbejde som Murer, Tømrer, Fabrikarbejder, ja selv som Landarbejder, og erhvervede det fornødne for sig og sin unge Familie. Disse Huslodder, siger man, skulle dyrkes af Manden selv og hans Familie. Ja vist, men han skal da først lave Familien. Inden den kan arbejde, inden han har de mange Kræfter, og inden Børnene vokse op, gaar der dog nogen Tid. Jeg kan ikke indse, at et ungt Ægtepar, selv om de faa mange Børn, i Førstningen kan have megen Nytte af disse Børn i Landhusholdningen, uden maaske som Gødningsproducenter! Jeg tror, vi skulle være glade ved, at de unge Mennesker, som skulle danne selvstændige Hjem og faa Statshuslodder, begynde smaat og søge efterhaanden at udvide sig, og derfor vilde jeg ønske, at der var en Bestemmelse i Loven om, at saadan en Statshusmand kan sælge sin Ejendom og faa ny Assistance til en ny Ejendom, for at han, naar han har opdyrket den og skabt de store Værdier, som han har lagt ned i den raa Jord, kan realisere den og købe en større Ejendom. Paa den Maade vil man kunne skaffe en hensigtsmæssigere Fordeling af Statshuslodderne, begynde med de smaa og arbejde sig frem til de større. Det tror jeg er hensigtsmæs-